

Signaal Digitaal – recensie – 15 maart 2022

Rebelleren kan je leren. Deep democracy met kinderen en jongeren

Fanny Matheusen

9789463372435 | 2020 | Garant

Fanny Matheusen is trainer, coach, spreker en auteur over thema's als deep democracy, transitiepedagogie en interculturele competentie. Zij schreef eerder het boek 'Van zondebok naar zebra: Deep democracy, een nieuwe kijk op besluitvorming en conflicthantering' en is zaakvoerder van het collectief Hummus, het expertisecentrum voor Deep Democracy in België.

Het boek 'Rebelleren kan je leren' is één grote praktijkgerichte toepassing van de methode voor de leefwereld van kinderen en jongeren. Je hoeft het eerste boek niet gelezen te hebben, uiteraard geeft dit wel een ruimere kijk op de methode.

Deep democracy is een methode voor inclusieve besluitvorming (consentbesluitvorming) en conflicthantering. Kenmerkend voor deep democracy is dat het aandacht geeft aan de nee-stem, andere perspectieven of ideeën. Dit verrijkt de meerderheidsstem en werkt aan inclusie i.p.v. aan polarisering. Onderliggend aan de methode is de procesgeoriënteerde psychologie van Arnold Mindell. De methode waar de auteur zich op baseert, is ontwikkeld door Myrna Lewis. Matheusen voegt er nog elementen aan toe. Ze noemt haar model het ZEBRA-model. Uitgangspunt is dat er wijsheid zit in de nee-stem. Dat is geen goed- of afkeuring van wat die nee-stem zegt. De nee-stem geeft toegang tot een potentieel, dat zich ontvouwt als we diep luisteren en anders verborgen blijft.

De eerste drie hoofdstukken geven een korte inleiding in de methode, de begeleidersstijlen en rebellerend gedrag bij kinderen en jongeren. In hoofdstuk 4 worden de verschillende toepassingsmogelijkheden toegelicht, deep democracy kan je gebruiken in alle contexten (klas, gezin, team, jeugdclub, leefgroep, enz.). Er worden ook tips gegeven hoe de tools kunnen aangepast worden aan de breinontwikkeling van kinderen en jongeren van 2,5 tot 25 jaar.

In de volgende hoofdstukken komen de vijf basistools aan bod: in- en uitchecken, de vier stappen van besluitvorming, het dagelijks debat en de let's talk, gesprek op voeten (exploreren en evalueren), gouden pijlen. Telkens wordt de tool eerst toegelicht en dan volgen er tal van toepassingen in diverse situaties. Het zijn vooral toepassingen in het onderwijs, wat niet wil zeggen dat het niet vertaalbaar is naar andere contexten.

Wanneer deep democracy door de begeleider gebruikt wordt, is er minder storend gedrag in de groep, voelen jongeren zich gehoord, en is er meer interactie en creativiteit. Dat geldt zeker ook in groepen waar er veel verschil is (bv. interculturele verschillen).

Het enthousiasme van de auteur is besmettelijk. Ik ben benieuwd hoe het allemaal verloopt in de praktijk. En dat is dan het enige 'minpunt' wat ik van dit boek kan zeggen: het lijkt me eerder als naslagwerk gebruikt te kunnen worden als je toch eerst een basistraining gevolgd hebt.

Achteraan staat een uitgebreide literatuurlijst en informatie over waar je meer info kan vinden. De methodiek wordt in meer dan veertig landen wereldwijd aangeleerd en gebruikt. Ook voor samenwerking met collega's zitten hier pareltjes van tools bij. Besluitvorming en conflicten zijn thema's waar elke groep mee te maken krijgt.

Zal ik aan mijn werkgever suggereren er een introductie over te organiseren? Lijkt me een goed idee.

Viviane Vermeiren, Sig

PS: Beide boeken zijn in de Sig-bib te ontlenen. > www.sig-net.be > Sig-bib

Signaal Digitaal is het digitale tijdschrift van Sig vzw.
Meer info op www.sig-net.be > Signaal Digitaal

Redactie

Geert Andries
Dieter Baeyens
Annemie Desoete
Hilde Roeyers
Sven Van Geel
Herman Van Hove
Marc Van Ussel
Hilde Van Waelvelde
Petra Warreyn
Inge Zink

INCLUSIE IN-ZICHT

De werking van Sig wordt ondersteund door het Wetenschappelijk Netwerk, bestaande uit meer dan 40 leden verbonden aan universiteiten en hogescholen. De volledige namenlijst vindt u op www.sig-net.be > Wetenschap

Redactiesecretariaat

Tijdschrift Signaal Digitaal > signaaldigitaal@sig-net.be
p/a Sig vzw, Pachthofstraat 1, 9308 Gijzegem (Aalst) (B)